

دانشگاه جامع علمی کاربردی
کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استانی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل
دوره آموزشی تک درس علمی - کاربردی
مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان یزد

این برنامه در جلسه ۱۴۰۰/۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان یزد به تصویب رسید و بر اساس ابلاغیه شماره ۹۷/۳۲۹۸۵/م مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۶ معاونت آموزشی دانشگاه، از تاریخ ابلاغ، برای موسسات و مراکز آموزش علمی - کاربردی استان که مجوز اجرای آن را دارند، قابل اجرا است.

برنامه درسی تک درس
مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

بر اساس ابلاغیه شماره ۹۷/۳۲۹۸۵/م مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۶ معاونت آموزشی دانشگاه، کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان یزد در جلسه ۱۴۰۰/۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی را تصویب نمود. این برنامه از تاریخ ابلاغ در موسسات و مراکز آموزشی علمی- کاربردی استان، که مجوز اجرای آن را اخذ نموده‌اند، قابل اجرا است.

رأی صادره جلسه ۱۴۰۰/۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان یزد درخصوص برنامه آموزشی و درسی علمی - کاربردی دوره تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی. صحیح است. به واحدهای مجری استان ابلاغ شود.

عباسعلی جعفری

رئیس دانشگاه جامع علمی- کاربردی استان یزد و
رئیس کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استانی

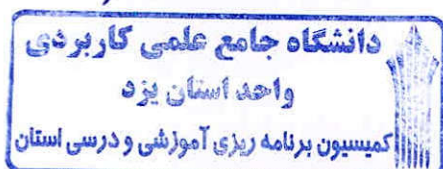
رونوشت :

معاون محترم آموزشی دانشگاه جامع علمی- کاربردی جهت استحضار
مدیر کل محترم دفتر برنامه ریزی درسی دانشگاه جهت استحضار و دستور ثبت در سوابق عملکردی استان
دبیر محترم کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان جهت آگاهی و اجرا

مورد تأیید است:

سیدمحسن حیدری
معاون علمی و

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استانی

دوره آموزشی تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

بسمه تعالی

مقدمه:

برنامه های پیشگیرانه و ارتقا سطح سلامت روان یکی از موثرترین و اقتصادی ترین شیوه های مقابله با آسیب های اجتماعی و افزایش سطح سلامت روان در جامعه است. از میان برنامه های پیشگیرانه برنامه های آموزشی، علاقه مندان علوم انسانی مانند روانشناسی، علوم تربیتی، مشاوره و مددکاری که به دلیل نبود جایگاه مناسب چنین رشته هایی در کشور به کارهای غیر مرتبط با رشته تحصیلی خود می پردازند بسیار ضروری می باشد دوره پودمانی مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی، فرصت مناسبی برای فارغ التحصیلان این رشته است تا بتوانند از دانش اندوخته خود با به کارگیری فنون حرفه ای، خلا دوره های کارورزی دانشگاه را مرتفع سازند. در رویکردهای معمول یادگیری (رویکرد سنتی) مدرس نقش یاد دهنده را دارد؛ اوست که فعال است، صحبت می کند، توضیح می دهد و مخاطبین او نقش منفعلی داشته و به آنچه مدرس می گوید، توجه دارند. این سبک آموزش در زمینه ی یادگیری دانش می تواند کاربرد داشته باشد. اما وقتی موضوع یادگیری مهارت مطرح است؛ یعنی آنچه که باید به عمل درآید، این سبک چندان مؤثر نیست. آموزش به روش یادگیری فعال، الگویی است که این روزها بیش از پیش مورد توجه فعالان در عرصه ی آموزش قرار گرفته است. مدرسین مجموعه آموزشی الف با اتکا به این سبک آموزشی، مخاطب را در یک فرآیند پویای یادگیری وارد می کنند. در هنگام آموزش به افراد فرصت داده می شود تا مطالب آموزشی را تجربه کرده، نظر دهنده و صحبت کنند. یادگیری فعال مخاطب مدار است و احساسات، افکار، عقاید و تجارب مخاطبین را درگیر یادگیری می کند. طرح یکساله جامع " مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی " می تواند سطح کیفی و کمی دانش عملی علاقمندان و متخصصین حوزه روان را به این ترتیب ارتقاء و تمام اصول و فنون رفتار با مراجع را به مهارت پذیر انتقال دهد. علاقه مندان با شرکت در این دوره، نه تنها پیشرفت رابطه خود با بیماران را به چشم خواهند دید؛ بلکه با مدرک بین المللی و معتبر دیگر نگران موقعیت شغلی خود نخواهند بود.

تعریف و هدف:

برگزاری دوره مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی گامی مؤثر در جهت گسترش آموزش های همگانی و ارتقای سلامت جامعه به وسیله روانشناسان و مشاوران محسوب می شود. بنابراین برگزاری این دوره و آماده سازی نیروهای متخصص در زمینه اختلالات روانی و شیوه های برخورد با این اختلالات موثرترین روش در اشاعه و انتقال این دانش می باشد؛ بکارگیری شیوه های روانی مؤثر می تواند آسیب های را کاهش دهد و موجب بهبود روابط افراد شود و مشکلات رفتاری کاهش یابد. با برگزاری این دوره اهداف زیر قابل دستیابی می باشد:

- مهارت پذیران، دانش تئوری سلامت روان و پیشگیری از آسیب های اجتماعی را آموخته و مهارت های اساسی جهت مربیگری در این حوزه را کسب می نمایند.
- هدف اصلی از گذراندن این دوره تربیت نیروی متخصص برای اجرای برنامه سلامت روان برای مخاطبین می باشد.
- بروزرسانی سطح دانش و مهارت مهارت پذیران با جدیدترین منابع روز دنیا و از طریق آموزش دانش الگو برداری شده کشورهای مطرح در حوزه علوم روانشناسی.
- آشنایی مهارت پذیران با اصول مصاحبه انگیزشی و تکنیک های برقراری ارتباط
- آشنایی مهارت پذیران با شیوه های مداخله در بحران های اجتماعی
- آشنایی مهارت پذیران با تکنیک های وارد کردن مراجع به مسیر تغییر و نگه داشتن او در این فرایند
- آشنایی با شیوه های مداخله در آسیب های سخت اجتماعی و سخت و مقاوم

دانشگاه جامع علمی کاربردی

واحد استان یزد

کمیسیون برنامه ریزی آموزشی و درسی استان

ضرورت برگزاری دوره:

مهمترین مساله ای که ممکن است برای فعالین حوزه روان مطرح باشد این است که، چرا آنطور که توقع دارند، اطلاعاتشان با چندین سال تحصیل کافی نیست و در عرصه عمل به کار آنها نمی آید. این سوالی است که بسیاری از دانش آموختگان حوزه علوم انسانی مانند روانشناسی، علوم تربیتی، مشاوره و مددکاری از خود می پرسند و همه این ها دلایل مختلفی دارد. یکی از نگرانی هایی که فارغ التحصیلان حوزه روانشناسی دارند این است که چگونه نقص های دوره دانشگاهی خود را جبران کنند. طرح جامع " مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی " یکی از دوره هایی است که مهارت پذیران دیگر نگران دانایی های خود در این رابطه نخواهید بود. روانشناسی و مشاوره از رشته هایی است که بسیار وسیع و فرار خواهد بود و با عدم مطالعه ممتد دچار فراموشی خواهند شد.

این دوره چه مزایای برای مهارت پذیران خواهد داشت؟

با گذشت زمان افراد به اهمیت بالای روانشناسی پی برده اند و به دنبال روانشناسان حاذق و مجرب برای رفع مشکلات خود در این زمینه هستند. برای شناخته شدن در این زمینه نیاز دارید تسلط و تجربه خود را به دیگران از جمله مراجعه کنندگان خود ثابت کنید. یکی از روش هایی که به دانش آموختگان حوزه علوم انسانی مانند روانشناسی، علوم تربیتی، مشاوره و مددکاری کمک می کند بهره مندی و شرکت در این طرح جامع است که با اعتبار بالای بین المللی خود، مهر تاییدی بر مهارت ها و دانش آنهاست، یکی از جذابیت هایی که در این دوره برای مهارت پذیران رقم می خورد این است که نه تنها مباحث تئوری را طی می کنند، بلکه این امکان به آنها داده شده است که به وسیله رول پلی و به صورت آنلاین با نمونه بالینی مصاحبه کنند. و در نهایت یکی از مشکلاتی که روانشناسان با آن دست و پنجه نرم می کنند؛ عدم همکاری مراجعین با آنهاست و این مشکل را دارند که نمی توانند به عمق حس و مشکلات مراجعه کنندگان پی ببرند؛ این دوره مهارت پذیران را برای مواجهه موثر با سخت ترین و مقاوم ترین مراجعین آماده می سازد.

مصاحبه انگیزشی که نوعی رویکرد مراجع محور و مبتنی بر شواهد برای تسهیل تغییر رفتار است، بیش از دو دهه در در تغییر شیوه ای که مشاوران به آسیب ها مخصوصاً آسیب های مرتبط با مصرف مواد و اعتیاد می پردازند، نقش قابل ملاحظه ای داشته است. حقیقت اصلی مصاحبه انگیزشی حفظ مشارکت و خودمختاری مراجعین است که از این طریق به آنها کمک می کند تا آزادانه به بررسی رفتار خویش بپردازند و بدین ترتیب تردید و دوسوگرایی را که فرآیند طبیعی تغییر کردن است با سهولت پشت سر بگذارند. با در نظر گرفتن اینکه مصاحبه انگیزشی سبکی از مصاحبه با هدف درگیر کردن افراد در فرآیند تغییر رفتار است، می تواند به منظور بهبود پیامدهای مداخلات و افزایش درگیری مفید مراجع در مسیر تغییر ادغام شود.

توانمندی ها و مهارت های قابل انتظار:

مهارت پذیران با شرکت در این دوره به صورت کاملاً عملی می توانند به مهارت های زیر دست پیدا کنند:

۱- مهارت پذیر می تواند اصول و فنون مصاحبه انگیزشی را بیاموزد و به شیوه ای کامل از آن در جلسات مشاوره و برقراری ارتباط با مراجعین مقاوم استفاده نماید.

۲- مهارت پذیر می تواند اصول و فنون شنیدن و نه تنها سخن گفتن را در برخورد با مراجعین بیاموزد. (بیشتر گوش کردن تا حرف زدن).

۳- توانایی مهارت پذیر در متقاعد کردن آرام و تدریجی مراجع و درک این که این مراجع است که باید تغییر کند

۴- مهارت پذیر می تواند فنون مواجهه با بحث، جدل و رویارویی مستقیم که می تواند به جنگ قدرت منجر شود را فرا گیرد و مقاومت مراجع و تعدیل آن به جای مقابله را مدیریت کند

انتظار می رود مهارت پذیر پس از گذراندن این درس، موفق به کسب مهارت تکمیلی مربوط به شغل مصاحبه انگیزشی گردد.

دوره آموزشی تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

ضوابط و شرایط پذیرش ورودی:

الف - (حداقل مدرک تحصیلی/رشته تحصیلی / گواهینامه آموزشی خاص / گواهی سلامت، تجربه کاری/ پیش نیاز و ...)

***داشتن حداقل مدرک لیسانس روانشناسی یا مشاوره

ب- نحوه پذیرش:

آزمون تعیین سطح □ ، مصاحبه حضوری □ ، عدم نیاز به آزمون و یا مصاحبه

سایر روش ها با ذکر مورد:

۱- مجریان طرح می توانند مفاد پیش نیاز مهارت پذیران را در قالب کارگاههای پودمانی فشرده پیش نیاز یا هم نیاز معرفی و شرایط گذراندن دوره را مهیا نمایند.

جدول ساعت نظری و عملی تک درس

ساعت	درصد	درصد استاندارد ساعت	
۱۸	۳۰	حداکثر ۳۰ درصد	نظری
۴۲	۷۰	حداقل ۷۰ درصد	عملی
۶۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع

دوره آموزشی تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

نام درس: مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی			
عملی	نظری	ساعت	
۴۲	۱۸		
زمان آموزش (ساعت)		ریز محتوای آموزشی سرفصل	
عملی	نظری		
	۸	مبحث نظری: ۱- روش مداخله ای به منظور تسهیل انگیزه مراجع برای تغییر با کمک شیوه های سنجش مراجع شناخت هیجان و تاثیر آن بر روند مصاحبه و مسائل تکنیکال مربوط به آن ۲- مراحل تغییر (مدل فرانزیه ای) ۳- نحوه پدید آیی مصاحبه ای انگیزشی ۴- چپستی و کاربردهای مصاحبه انگیزشی ۵- اصول مصاحبه ای انگیزشی ۶- مهارت های مصاحبه ای انگیزشی ۷- مراحل در مصاحبه ای انگیزشی ۸- بررسی جدیدترین های حوزه مشاوره با مصاحبه انگیزشی	۱
۲۵		شرح کار عملی: ۱- مصاحبه با بیماران اعتیاد، افسردگی و مراجعین مبتلا به مشکلات جنسی، پرخاشگری، عدم کنترل تکانه و ... با تکنیک های مصاحبه انگیزشی ۲- ارائه کیس های (موارد) سخت و مقاوم و ارائه تکنیک های مشاوره	۲
	۱۰	مبحث نظری: ۱- نحوه استخراج جملات انگیزشی از کلام مراجع همراه با ایجاد تضاد در ذهن ۲- آموزش صحیح شنیدن به منظور احترام قائل شدن برای مراجع و ایجاد رابطه مشارکتی ۳- چگونگی ایفای نقش مشاور ۴- چگونگی نحوه برخورد و رفتار با مراجع ۵- شناخت تفاوتها (کمک به مراجع برای شناخت تفاوت های میان آنچه هست و آنچه آرزو دارد باشد) ۶- ارائه آموزش راهبردهای کاربردی، خصوصاً در مراحل مشاوره: * پرسیدن سوالات باز * شنیدن متقابل * خلاصه کردن * تایید و تشویق	۳
۱۷		شرح کار عملی: مهارت پذیر در این دوره طی جلسات متعدد در قالب رل پلی (بازی نقش) با مدرس، ایرادات و اشتباهات خود را در قالب بازخورد می آموزد و اصلاح می نمایند و مجددا در قالب رل پلی با دیگر مهارت پذیران نهادینه می کنند. (برگزاری جلسات آنلاین گروهی و انجام جلسات تحلیل مورد و تشریح فنون به صورت بازی کردن نقش مراجع و مشاور (سوپرویزن)	۴
ج: منبع / منابع درسی: {نام خانوادگی، نام مولف / مترجم. (سال انتشار)، عنوان کامل منبع، شهر محل انتشار: ناشر.} دیوید بی روزنگرن، شیمای تمنایی فر (۱۳۹۸)، مهارتهای مصاحبه انگیزشی، تهران، انتشارات ارجمند ویلیام ر. میلر، دکتر ناصر همتی، دکتر نازفر ناظم (۱۳۹۶)، مصاحبه انگیزشی در درمان اعتیاد، تهران، انتشارات ارجمند کریستیان کنت، دکتر مجتبی دلیر (۱۳۹۹)، فنون پیشرفته مشاوره و روان درمانی، تهران، انتشارات ارجمند			

دانشگاه جامع علمی کاربردی

دوره آموزشی تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

رولومی، دکتر خدیجه علوی، نادیا شاملو (۱۳۹۸). هنر مشاوره (چگونه سلامت روانی را به دست بیاوریم و عرضه کنیم؟). تهران، انتشارات ارجمند
آناهیتا، محمدعلیزاده نمینی. (۱۳۹۸)، بررسی اثربخشی مصاحبه انگیزشی و دارو در مانی بر ولع مصرف مواد در مقایسه با دارودرمانی، روانشناسی و روانپزشکی
شناخت، تهران.

قربانی، مجید. (۱۳۹۷)، بررسی زمینه های کاربرد مصاحبه انگیزشی در درمان معتادان ایرانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران.
شهبازی، پریوش، نریمانی، محمد. (۱۳۹۹)، مقایسه اثربخشی رویکرد راه حل محور و مصاحبه انگیزشی بر هیجانات موقعیتی و تعارضات میان فردی دانشجویان،
رویش روان شناسی اسفند ۱۳۹۹ - شماره ۵۷ علمی-ترویجی (وزارت علوم) *ISC* (10 صفحه - از ۵۵ تا ۶۴)

د) استانداردهای آموزشی (شرایط آموزشی و یادگیری مطلوب) درس: مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

۱- ویژگی های مدرس: (درجه علمی - سوابق تخصصی و تجربی)

- حداقل مدرک تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد، رشته/رشته های تحصیلی (متجانس) اعصاب و روان - روانشناسی - مشاوره

- حداقل سابقه تخصصی در حوزه شغلی مورد نظر (با ذکر حوزه شغلی به سال): ۵ سال

- گواهی نامه ها و یا دوره های آموزشی مورد نیاز:

- حداقل سابقه تدریس مرتبط (به سال): ۲ سال

- میزان تسلط به زبان انگلیسی: ☒ عالی ☐ خوب

- میزان تسلط به رایانه: ☐ عالی ☒ خوب

- سایر ویژگی ها با ذکر موارد:

۲- محیط آموزشی (کلاس، آزمایشگاه، کارگاه، تجهیزات و وسایل مورد نیاز):

۱- کارگاه به صورت حضوری یا مجازی (در شرایط عدم امکان برگزاری حضوری) برگزار می گردد

۲- آنلاین: به دو شیوه مواجهه مستقیم و غیر مستقیم

*در مواجهه غیر مستقیم، تدریس ها در سایت الف ارائه می گردد و به منظور انجام پرسش و پاسخ یک گروه تلگرامی تشکیل می شود که

مهارت پذیران به واسطه عضویت در آن گروه می توانند سوالات خود را به صورت مستقیم از مدرس مربوطه بپرسند.

**در مواجهه مستقیم جلسات سوپر ویژن در کلاس های مجازی (اسکای روم) برگزار می گردد که مرکز آموزش علمی کاربردی

شهرداری یزد به منظور این پروژه آماده کرده است.

۳- روش تدریس و ارائه درس: سخنرانی، مباحثه ای، تمرین و تکرار، آزمایشگاهی، کارگاهی، پژوهشی، فیلم و اسلاید

و سایر با ذکر مورد:

۴- نحوه ارزشیابی درس: ارزیابی بر اساس: آزمون کتبی، آزمون عملی، آزمون شفاهی، آرایه پروژه، مطالعه موردی، سایر

روشها با ذکر مورد:

ضمائم

دوره آموزشی تک درس مصاحبه انگیزشی و کاربرد آن در مداخلات روانی اجتماعی

مشخصات تهیه کننده برنامه

نام مرکز / موسسه تهیه کننده برنامه	نشانی، تلفن، پست الکترونیکی
موسسه الف جهانشهر	نشانی: یزد-خیابان فرخی-پاساژ شقایق-طبقه سوم-کد پستی: ۸۹۱۳۹۶۶۸۸۵ تلفن: ۰۹۱۲۲۸۶۳۸۲۴_۰۹۱۹۲۹۰۹۱۴۷ آدرس پست الکترونیکی: dr.ehsanfotouhi@gmail.com

ب: اعضای گروه تدوین کننده برنامه:

نام و نام خانوادگی اعضای گروه تدوین کننده	زمینه شغلی و تخصصی	مدرك تحصیلی	تلفن	پست الکترونیکی
دکتر احسان فتوحی	روان پزشکی	دکترای حرفه‌ای	۰۹۳۳۵۱۵۴۹۸۰	dr.ehsanfotouhi@gmail.com
رویا افشار تبریزی	روان شناس و مشاور	کارشناس ارشد	۰۹۱۹۲۹۰۹۱۴۷	r.afshar.psy@gmail.com
سید محمدجواد عرفان فر	مشاور	کارشناسی	۰۹۱۳۲۵۰۸۰۱۵	mg_erfanfar@yahoo.com